

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD OGNI I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych („OWU”), Polski Związek Motorowy Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group zwane dalej PZM TU, zawiera umowy ubezpieczenia („umowa”) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej Ubezpieczającymi.

2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek.

§ 2. DEFINICJE

W rozumieniu niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, uważa się za (definicje w porządku alfabetycznym):

1) AKTY TERRORU - wszelkie działania z użyciem siły, przemocy lub groźby użycia przemocy przez osobę lub grupę osób działających samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji bądź rządu w celach politycznych, ekonomicznych, religijnych, ideologicznych lub podobnych włączając zamiar wywarcia wpływu na rząd bądź zastraszenia społeczeństwa;

2) BUDOWLE - obiekty budowlane trwale związane z gruntem, nie będące budynkami, takie jak: instalacje przemysłowe, wiaty, rurociągi, wieże, kominy, ogrodzenia, parkany, garaże, itp.;

3) BUDYNKI - obiekty budowlane jedno lub wielokondygnacyjne trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;

4) DESZCZ NAWALNY - opad deszczu potwierdzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW), o współczynniku natężenia co najmniej 4 według stosowanej przez IMiGW skali; w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody, należy brać pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;

5) DYM - produkt niepełnego spalania ciał stałych, cieczy i gazów, który nagle, niezgodnie z przeznaczeniem wydostał się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych, elektrycznych, grzewczych itp.; definicja obejmuje także szkody spowodowane przez dym powstały wskutek działania ognia;

6) FAŁA UDERZENIOWA - fala ciśnieniowa wytworzona przez ponadźwiękowy huk samolotu;

7) FRANSZYZA REDUKCYJNA - ustalona w umowie ubezpieczenia kwota, pomniejszająca łączne odszkodowanie za jedną i wszystkie szkody w ubezpieczonym mieniu wynikłe z jednego zdarzenia; w stosunku do mienia pracowniczego oraz ryzyk dodatkowych uwzględnionych w klauzulach stosuje się oddzielne franszyzy redukcyjne;

8) GRAD - opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;

9) HURAGAN - działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s, potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody, należy brać pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu huraganu;

10) KATASTROFA BUDOWLANA - nie zamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopu (nie jest katastrofą budowlaną: uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, nadające się do naprawy lub wymiany; uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami; awaria instalacji);

11) LAWINA - gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu lub kamieni ze stoków górskich;

12) MASZyny, URZĄDZENIA I WYPOSAŻENIE - wszelkie, wykorzystywane przez Ubezpieczonego do prowadzonej przez niego działalności mienie ruchome, stanowiące środki trwałe lub niskocenne składniki majątku, a nie zaliczające się do pozostałych kategorii mienia;

13) MIENIE OSÓB TRZECICH - mienie znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego w celu wykonania usługi lub sprzedaży;

14) MIENIE PRACOWNICZE - mienie osobistego użytku pracowników Ubezpieczającego lub niezbędne do wykonywania czynności zawodowych, które zwyczajowo lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych i biżuterii;

15) NAKŁADY INWESTYCYJNE - wydatki poniesione na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne oraz na wykończenie wnętrz budynków lub pomieszczeń nie stanowiących własności Ubezpieczającego;

16) OSUNIECIE SIĘ ZIEMI - nie spowodowane działalnością ludzką usuwanie się ziemi na stokach;

17) POLISA - dokument wystawiony przez PZM TU, który potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia;

18) POŻAR - ogień, który powstał bez przeznaczonego do tego celu paleniska lub przedostał się poza palenisko i rozprzestrzenił się o własnej sile;

19) POWÓDŹ - zalanie terenu w wyniku podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących wskutek:

a) opadów atmosferycznych;

b) spływu wód po zboczach;

c) topnienia kry lodowej;

d) tworzenia się zatorów lodowych;

e) piętrzenia się wód spowodowanego oddziaływaniem silnego wiatru;

20) PRZEWRÓCENIE SIĘ DRZEW LUB ZAWALENIE BUDOWLI - utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia wskutek przewrócenia się drzew lub zawalenia budowli nie będących obiektami tymczasowymi lub przeznaczonymi do rozbiórki, spowodowanego oddziaływaniem na nie zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową w ramach OWU;

21) SZKODA - strata materialna wynikająca z utraty, uszkodzenia lub zniszczenia ubezpieczonego mienia, która powstała:

a) wskutek zajścia zdarzenia objętego umową ubezpieczenia;

b) w czasie akcji gaśniczej lub ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania, prowadzonych w odniesieniu do ubezpieczonego mienia, w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia;

22) ŚRODKI OBROTOWE - materiały, wytworzone lub przetworzone produkty gotowe lub znajdujące się w toku produkcji, półprodukty, towary i materiały nabyte w celu sprzedaży, przyjęte do przetworu lub obróbki;

23) TRZĘSIENIE ZIEMI - wstrząs skorupy ziemskiej wywołany przemieszczeniami mas skalnych w głębi ziemi, wybuchami wulkanów, zapadaniem się stropów podziemnych jaskiń krasowych;

24) UBEZPIECZENIE NA PIERWSZE RYZYKO - system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według wysokości prawdopodobnej maksymalnej straty, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia;

25) UBEZPIECZENIE NA SUMY STAŁE - system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia powinna odpowiadać całkowitej wartości mienia podlegającego ubezpieczeniu;

26) UBEZPIECZENIE NA SUMY ZMIENNE - system ubezpieczenia,

w którym składka ostateczna za ubezpieczenie obliczana jest na podstawie okresowych (np. miesięcznych) stanów środków obrotowych podlegających ubezpieczeniu (na początku okresu ubezpieczenia wpłaca się jedynie składkę zaliczkową);

27) UDERZENIE PIORUNA - bezpośrednie odprowadzenie ładunku elektrycznego z atmosfery do ziemi przez ubezpieczone mienie;

28) UDERZENIE POJAZDU - uszkodzenie bądź zniszczenie ubezpieczonego mienia spowodowane bezpośrednim uderzeniem pojazdu mechanicznego nie należącego do lub nie eksploatowanego przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego ani osoby, z którymi pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym, z wyłączeniem szkód w pojazdach, ich ładunku oraz ulicach i drogach;

29) UPADEK STATKU POWIETRZNEGO - katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku, z wyłączeniem zrzutu paliwa;

30) WARTOŚCI PIENIĘŻNE - krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, czek, weksle, akcje, obligacje i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę, nie obrobione złoto, srebro, platyna i pozostałe metale z grupy platynowców oraz nie oprawione kamienie szlachetne i perły;

31) WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO - wartość mienia wynikająca z ewidencji księgowej, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem przeszacowań;

32) WARTOŚĆ ODTWORZENIOWA (NOWA) - wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszanego, tj.:

a) w przypadku budynków i budowli - wartość odpowiadająca kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia;

b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia - wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych bądź zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu;

33) WARTOŚĆ RZECZYWISTA - wartość odtworzeniowa (nowa) pomniejszona o stopień zużycia technicznego;

34) WYBUCH - zespół zjawisk towarzyszących szybkiemu przejściu z jednego stanu równowagi w drugi z jednoczesnym wyzwoleniem znacznej ilości energii; za wybuch uważa się także implozję polegającą na gwałtownym uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;

35) ZALANIE - szkoda powstała wskutek:

a) nie zamierzonego i nie kontrolowanego wydostania się wody, pary wodnej lub płynów z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, grzewczych lub technologicznych;

b) cofnięcia się wody lub ścieków z sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej;

c) wydostania się wody lub innej substancji z uruchamianej automatycznie instalacji gaśniczej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku;

d) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci określonych w ppkt. a;

36) ZALEGANIE ŚNIEGU LUB LODU - bezpośrednie działanie ciężaru nagromadzonego śniegu lub lodu na elementy konstrukcji dachów bądź elementy nośne ubezpieczonych budynków lub budowli, powodujące uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia;

37) ZAPADANIE SIĘ ZIEMI - obniżenie poziomu terenu z powodu

zawalenia się naturalnych, pustych przestrzeni w głębi ziemi.

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

Przedmiotem ubezpieczenia mogą być określone w umowie:

1) mienie stanowiące własność lub znajdujące się na podstawie tytułu prawnego w posiadaniu Ubezpieczonego, w tym:

- a) budynki i budowle;
 - b) maszyny, urządzenia, wyposażenie;
 - c) środki obrotowe;
 - d) mienie osób trzecich;
 - e) nakłady inwestycyjne;
 - f) wartości pieniężne;
- 2) mienie pracownicze.

§ 4. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu określonym w umowie.

2. Ubezpieczenie obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem zdarzenia przewidzianego w umowie.

3. ZAKRES PODSTAWOWY (FLEXA) obejmuje szkody powstałe wskutek niżej wymienionych zdarzeń:

- 1) pożaru;
- 2) uderzenia pioruna;
- 3) wybuchu;
- 4) upadku statku powietrznego.

4. Na wniosek Ubezpieczającego mienie może zostać ubezpieczone w ZAKRESIE ROZSZERZONYM O RYZYKA DODATKOWE (EC), obejmującym szkody wymienione w ust. 3 oraz szkody powstałe wskutek niżej wymienionych zdarzeń:

- 1) deszczu nawalnego;
- 2) dymu;
- 3) fali uderzeniowej;
- 4) gradu;
- 5) huraganu;
- 6) lawiny;
- 7) osunięcia się ziemi;
- 8) powodzi;
- 9) przewrócenia się drzew lub zawalenia budowli;
- 10) trzęsienia ziemi;
- 11) uderzenia pojazdu;
- 12) załania;
- 13) zalegania śniegu lub lodu;
- 14) zapadania się ziemi.

5. Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje szkody powstałe z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, o ile nie zostały one spowodowane przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego (w przypadku umowy na cudzy rachunek) bądź ich reprezentantów, za których uważa się:

- 1) w przypadku przedsiębiorstw państwowych - dyrektora, jego zastępców, zarządcę lub pełnomocników uprawnionych do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczającego bądź Ubezpieczonego;
- 2) w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych - członków zarządu, prokurentów lub pełnomocników uprawnionych analogicznie jak w pkt. 1;
- 3) w przypadku spółek jawnych, partnerskich, komandytowych lub komandytowo-akcyjnych - wspólników, prokurentów lub pełnomocników uprawnionych analogicznie jak w pkt. 1;

4) w przypadku spółek cywilnych - współników oraz umocowane przez nich osoby trzecie;

5) w przypadku osób fizycznych - pełnomocników.

6. Ubezpieczone mienie objęte jest również ochroną od szkód powstałych wskutek:

1) akcji gaśniczej lub ratowniczej;

2) wyburzenia lub odgruzowania;

prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia określonym w umowie.

7. PZM TU pokrywa faktycznie poniesione, uzasadnione i udokumentowane koszty:

1) ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli zastosowane środki były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne - w granicach sumy ubezpieczenia;

2) usunięcia pozostałości po szkodzi - do 5% ustalonej wysokości szkody.

§ 5. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZM TU wolne jest od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający albo osoba, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, wyrządziła szkodę umyślnie. Jeżeli szkoda powstała wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, PZM TU wolne jest od odpowiedzialności, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

2. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.

3. Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód:

1) powstałych wskutek wszelkich następstw wojny, inwazji, wrogich działań obcego państwa, działania o charakterze wojennym (niezależnie od tego, czy wojna została wypowiedziana, czy nie), wojny domowej, rebelii, rewolucji, powstania, rozruchów, strajku, lokautu, aktów sabotażu, zamieszek wewnętrznych, wojskowego lub cywilnego zamachu stanu, zorganizowanych działań lub działań w złym zamiarze osób działających w imieniu lub w powiązaniu z organizacjami politycznymi, spisku, konfiskaty, rekwizycji, zajęcia, zniszczenia lub uszkodzenia z nakazu organów sprawujących władzę;

2) powstałych w związku z aktami terroru;

3) powstałych wskutek wszelkich następstw reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego, skażenia promieniotwórczego, działania pola elektromagnetycznego, skażenia lub zanieczyszczenia środowiska odpadami przemysłowymi;

4) spowodowanych katastrofą budowlaną, zawaleniem się budynku lub budowli, błędami konstrukcyjnymi lub projektowymi oraz nieprawidłowym montażem lub wadami materiałowymi;

5) górniczych, w rozumieniu prawa górniczego oraz powstałych w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;

6) spowodowanych działaniem wody w budowlach i urządzeniach wodnych, z wyjątkiem szkód spowodowanych występującą w obrębie koryta rzeki bądź zbiornika falą powodziową o takiej wielkości i sile działania, jaka nie została przewidziana przy projektowaniu budowli lub urządzenia wodnego jako zbyt rzadko występująca;

7) powstałych wskutek deszczu nawalnego, gradu, śniegu, jeśli do powstania szkody przyczynił się zły stan techniczny dachu, rynien, brak zabezpieczeń lub niedostateczne zabezpieczenia (w tym nie zamknięcie) otworów okiennych i drzwiowych oraz innych otworów technicznych w budynku, za których zabezpieczenie, zamknięcie, utrzymanie lub konserwację ponosi odpowiedzialność Ubezpieczający;

8) powstałych wskutek powodzi, opadów atmosferycznych oraz zalania,

w mieniu (środkach obrotowych, mieniu osób trzecich) składowanym w pomieszczeniach znajdujących się poniżej poziomu gruntu, na wysokości mniejszej niż 14 cm od poziomu podłogi (nie dotyczy szkód powstałych wskutek działania cieczy bezpośrednio z góry na to mienie);

9) powstałych wskutek powolnego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, instalacji grzewczych, technologicznych, przenikania wód gruntowych, przemarzania ścian, grzyba ściennego;

10) w ubezpieczonym mieniu, jeśli zostało ono poddane działaniu ognia lub ciepła w celu obróbki;

11) spowodowanych wybuchem:

a) w silnikach spalinowych, wskutek wybuchów w ich komorach spalania, spowodowanych występującym w nich ciśnieniem gazu;

b) w urządzeniach elektrycznych, wskutek działania prądu elektrycznego (np. spowodowane przez prąd przetężeniowy, przepięcie, defekty urządzeń pomiarowych, regulujących i zabezpieczających, wady izolacji powodujące np.: zwarcie, zwarcie międzyzwojowe, zwarcie z kadłubem, zwarcie doziemne);

c) wywołanym przez Ubezpieczającego w celach produkcyjnych lub eksploatacyjnych;

d) lampy kineskopowej w czasie produkcji lub montażu;

12) spowodowanych huraganem w namiotach wszelkiego rodzaju, w kioskach bez fundamentów, w stałych i przenośnych straganach;

13) spowodowanych pośrednim działaniem uderzenia pioruna.

4. Ochroną ubezpieczeniową nie są również objęte szkody:

1) w budynkach i budowlach w trakcie budowy, przebudowy, remontu lub modernizacji;

2) w budynkach, budowlach, urządzeniach i instalacjach o charakterze tymczasowym, przeznaczonych do rozbiórki lub wyłączonych z eksploatacji przez okres dłuższy niż 30 dni;

3) w aktach, dokumentach, programach komputerowych i danych na nośnikach wszelkiego rodzaju (chyba, że stanowią środki obrotowe), prototypach, wzorach, eksponatach, antykach i dziełach sztuki;

4) w pojazdach mechanicznych podlegających obowiązkowi związanym z dopuszczeniem do ruchu na drogach publicznych, chyba że stanowią środki obrotowe lub mienie osób trzecich;

5) w kartach płatniczych i kredytowych;

6) w drzewach, krzewach, roślinach na pniu, uprawach (w tym także w szklarniach, namiotach foliowych, inspektach) oraz inwentarzu żywym;

7) w przedmiotach składowanych niezgodnie z wymogami producenta lub dostawcy albo z wymogami określonymi w odpowiednich normach.

§ 6. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia wskazana w polisie stanowi górną granicę odpowiedzialności PZM TU za szkodę.

2. Suma ubezpieczenia jest ustalana przez Ubezpieczającego według wartości ubezpieczonego mienia bez uwzględnienia podatku od towarów i usług (VAT), chyba że umówiono się inaczej.

3. Sumę ubezpieczenia ustala się według następujących wartości:

1) dla budynków i budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia - według wartości odtworzeniowej, księgowej brutto lub wartości rzeczywistej;

2) dla środków obrotowych - według najwyższej wartości mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia, odpowiadającej cenie zakupu lub kosztom wytworzenia;

3) dla mienia osób trzecich - według wartości rzeczywistej, bez uwzględnienia prowizji lub marży;

4) dla nakładów inwestycyjnych - według wartości odpowiadającej

wydatkom na remonty kapitalne i adaptacyjne oraz na wykończenie wnętrza;

5) dla metali i kamieni szlachetnych, półszlachetnych i pereł - według wartości odpowiadającej cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia;

6) dla papierów wartościowych - według notowań z dnia ustalenia sumy ubezpieczenia, publikowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych lub przez inne organizacje zajmujące się zawodowo ustalaniem cen takich papierów, bez uwzględnienia prowizji;

7) dla pozostałych wartości pieniężnych - według wartości nominalnej; dla zagranicznych znaków pieniężnych jest to równowartość w złotych według średniego kursu NBP z dnia ustalenia sumy ubezpieczenia;

8) dla mienia pracowniczego - według wartości rzeczywistej.

§ 7. SYSTEMY UBEZPIECZENIA

1. W zależności od rodzaju ubezpieczanego mienia, umowa może być zawarta w następujących systemach ubezpieczeń:

1) budynki i budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenie, mienie osób trzecich oraz nakłady inwestycyjne - w systemie ubezpieczenia na sumy stałe;

2) środki obrotowe - w systemie ubezpieczenia na sumy stałe lub w systemie ubezpieczenia na sumy zmienne;

3) wartości pieniężne oraz mienie pracownicze - w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.

2. Środki obrotowe, których wartość w okresie ubezpieczenia ulega zmianom, mogą zostać ubezpieczone w systemie ubezpieczenia na sumy zmienne, jeśli średnia wartość tego mienia ustalona na podstawie danych wynikających z ewidencji z ostatniego dnia każdego miesiąca w okresie 12 miesięcy roku poprzedzającego zawarcie umowy jest nie niższa niż 500.000 złotych.

§ 8. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki za ubezpieczenie ustalana jest na podstawie taryfy stawek obowiązującej w dniu zawarcia umowy lub w szczególnych wypadkach na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności oraz mienia podlegającego ubezpieczeniu, długości okresu ubezpieczenia, zakresu ubezpieczenia, wysokości zastosowanej franszyzy redukcyjnej oraz sumy ubezpieczenia, rodzaju zastosowanych zabezpieczeń, dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia oraz formy płatności składki.

2. Składka opłacana jest jednorazowo jednocześnie z zawarciem umowy, chyba że w polisie określono inny sposób i termin opłacenia składki.

3. Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki może zostać rozłożona na raty. Terminy płatności i wysokość rat określone są w polisie.

4. Jeżeli zapłata dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, składkę uznaje się za zapłaconą z chwilą wpływu na rachunek PZM TU.

§ 9. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowa zawierana jest na podstawie wniosku o ubezpieczenie, stanowiącego jej integralną część.

2. PZM TU może zwrócić się do Ubezpieczającego o dodatkowe informacje, uzależniając zawarcie umowy od ich dostarczenia oraz treści.

3. Umowę zawiera się na 365 dni („okres roczny”), o ile nie umówiono się inaczej.

4. Zawarcie umowy PZM TU potwierdza polisą.

§ 10. POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Odpowiedzialność PZM TU rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, o ile strony nie umówiły się inaczej.

2. W przypadku nie dokonania wpłaty składki lub jej pierwszej raty w oznaczonym terminie, PZM TU może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła nie zapłacona składka.

3. Jeżeli Ubezpieczający nie zapłacił w terminie wymagalnej kolejnej raty składki, PZM TU wezwie Ubezpieczającego na piśmie do jej zapłaty, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem ustania odpowiedzialności z umowy ubezpieczenia. Jeżeli pomimo otrzymanego wezwania do zapłaty wymagalnej raty składki Ubezpieczający nie dokona jej zapłaty, odpowiedzialność PZM TU ustaje, a umowa ulega rozwiązaniu z końcem okresu, za który przypadła zapłacona rata składki.

4. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie szkód spowodowanych powodzią powstaje po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy (karencja). Karencji nie stosuje się w przypadku nieprzerwanej kontynuacji ubezpieczenia.

5. Odpowiedzialność PZM TU kończy się z chwilą:

1) zakończenia okresu ubezpieczenia;

2) końca okresu, za który przypadła zapłacona rata składki, o którym mowa w ust. 3;

3) odstąpienia od umowy lub jej rozwiązania;

4) wypłaty odszkodowania lub odszkodowań w łącznej wysokości równej sumie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 14 ust. 11.

6. W przypadku zbycia przedmiotu ubezpieczenia na inną osobę, prawa z umowy przypadające zbywcy przedmiotu ubezpieczenia przechodzą na nabywcę pod warunkiem, że nabywca uzyska pisemną zgodę PZM TU na przejęcie tych praw. W przypadku wyrażenia zgody PZM TU na przejęcie praw z umowy, na nabywcę przechodzą także obowiązki z umowy obciążające zbywcę. Nabywca zobowiązany jest powiadomić PZM TU o nabyciu przedmiotu ubezpieczenia w terminie 3 dni od daty zdarzenia powodującego zbycie przedmiotu ubezpieczenia.

7. Jeżeli nabywca nie zawiadomił PZM TU o fakcie nabycia przedmiotu ubezpieczenia w terminie określonym w ust. 6, umowę w stosunku do tego przedmiotu uważa się za wygasłą z chwilą jego przejścia na nabywcę.

§ 11. ODSTĄPIENIE OD UMOWY I ROZWIĄZANIE UMOWY

1. Jeżeli umowa jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia jej zawarcia.

2. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w którym PZM TU ponosiło odpowiedzialność.

3. Umowa może być rozwiązana w drodze wypowiedzenia:

1) przez każdą ze stron w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania lub daty doręczenia Ubezpieczającemu bądź Ubezpieczonemu odmowy wypłaty odszkodowania, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia;

2) przez PZM TU ze skutkiem natychmiastowym:

a) w razie stwierdzenia rażących zaniedbań w zabezpieczeniu przedmiotu ubezpieczenia;

b) w razie stwierdzenia, że Ubezpieczający lub jego przedstawiciel

zataił przed PZM TU informacje, o które PZM TU zapytywał przed zawarciem umowy;

c) w razie stwierdzenia, że Ubezpieczony zataił przed PZM TU informacje, o które PZM TU zapytywał przed zawarciem umowy, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy.

4. W przypadku odstąpienia od umowy lub jej rozwiązania przez którąkolwiek ze stron, składka za niewykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi.

5. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako pełny.

6. Składka za niewykorzystany okres ubezpieczenia nie podlega zwrotowi, jeżeli:

1) PZM TU wypłaciło, przed datą rozwiązania umowy, odszkodowanie lub odszkodowania w wysokości równej sumie ubezpieczenia;

2) PZM TU jest zobowiązane do wypłaty, z tytułu wypadku zaszłego przed datą rozwiązania umowy, odszkodowania w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub wypłata odszkodowania spowoduje wyczerpanie (konsumpcję) sumy ubezpieczenia;

3) PZM TU jest zobowiązane do wypłaty, z tytułu wypadku zaszłego przed datą rozwiązania umowy, odszkodowania w wysokości odpowiadającej pełnej wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 12. OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZM TU zgodne z prawdą i jego najlepszą wiedzą wszystkie znane sobie okoliczności dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, o które PZM TU zapytywał w formularzu lub innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.

2. W czasie trwania umowy Ubezpieczający zobowiązany jest do pisemnego zawiadamiania PZM TU o wszelkich zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1, po otrzymaniu o nich wiadomości.

3. PZM TU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

4. Jeżeli umowę zawarto na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1–3 spoczywają także na Ubezpieczonym, chyba że nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

5. Ponadto w czasie trwania umowy Ubezpieczający, a także Ubezpieczony jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, zobowiązany jest do:

1) przestrzegania wszelkich przepisów dotyczących przedmiotu ubezpieczenia, a w szczególności przepisów prawa budowlanego, ochrony przeciwpożarowej, przepisów Państwowej Inspekcji Pracy, przepisów o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń objętych umową, jak również wykonywania dozoru technicznego nad ubezpieczonym mieniem;

2) przestrzegania uzgodnionych z PZM TU zaleceń dodatkowych oraz terminów ich realizacji, które były warunkiem zawarcia lub kontynuacji umowy - w szczególności usunięcia zagrożeń będących przyczyną powstałej w okresie wcześniejszym szkody;

3) zapewnienia prawidłowego utrzymania, konserwacji i eksploatacji przedmiotu ubezpieczenia;

4) prowadzenia ewidencji ubezpieczonego mienia zgodnie z aktualnymi przepisami, w sposób umożliwiający w razie powstania szkody na bezsporne odtworzenie wartości mienia; dowody ewidencji dotyczące ubezpieczonego mienia powinny być zabezpieczone w skuteczny sposób przed zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą;

5) umożliwienia dostępu do przedmiotu ubezpieczenia osobie upoważnionej przez PZM TU w celu dokonania oceny ryzyka.

6. W przypadku zajścia wypadku objętego umową Ubezpieczający, a także Ubezpieczony jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, zobowiązany jest do:

1) użycia dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;

2) niezwłocznego powiadomienia Policji o wypadku, o ile zaistniały okoliczności wymagające podjęcia czynności dochodzeniowych;

3) niezwłocznego powiadomienia o wypadku PZM TU, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od daty wypadku lub uzyskania o nim informacji;

4) niedokonywania, ani niedopuszczenia do dokonania żadnych zmian w przedmiocie ubezpieczenia przed przeprowadzeniem oględzin przez osobę upoważnioną przez PZM TU, chyba że:

a) zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia po szkodzie albo zmniejszenia jej rozmiaru;

b) oględziny nie zostały dokonane w ciągu 5 dni roboczych od daty powiadomienia o wypadku;

5) umożliwienia dostępu do przedmiotu ubezpieczenia osobie upoważnionej przez PZM TU w celu przeprowadzenia likwidacji szkody;

6) przedłożenia PZM TU rachunku poniesionych strat oraz umożliwienia PZM TU dokonania wszelkich ustaleń dotyczących przyczyny i rozmiaru szkody, jak również udostępnienia dokumentacji księgowej i innych dowodów, niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia oraz udzielenia w tym celu wszelkiej pomocy i wyjaśnień.

7. PZM TU uprawnione jest do zmniejszenia odpowiednio wysokości odszkodowania, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zawiadomił PZM TU o zajściu wypadku w terminie określonym w ust. 6 pkt. 3, o ile naruszenie tego obowiązku przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZM TU ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

8. PZM TU wolne jest od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, pomimo ciążącego na nim obowiązku nie zastosował środków określonych w ust. 6 pkt. 1, a szkoda powstała wskutek niewykonania powyższego obowiązku.

§ 13. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. W zależności od wartości przyjętych do ubezpieczenia, wysokość odszkodowania określa się w granicach sum ubezpieczenia w następujący sposób:

1) dla budynków i budowli - według kosztów odbudowy w tym samym miejscu lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii i konstrukcji:

a) w przypadku ubezpieczenia według wartości odtworzeniowej (nowej) - dla przedmiotu ubezpieczenia, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 50% - bez potrącenia faktycznego zużycia technicznego, w przeciwnym wypadku - do wartości rzeczywistej;

b) w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto - bez potrącenia umorzenia, przy czym całkowita wartość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień wystąpienia szkody;

c) w przypadku ubezpieczenia według wartości rzeczywistej - po potrąceniu faktycznego zużycia technicznego;

2) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia - według ceny zakupu, naprawy bądź kosztów wytworzenia rzeczy tego samego rodzaju, typu lub mocy, powiększonej o koszty transportu i montażu, z uwzględnieniem zasad wymienionych w pkt. 1);

3) dla środków obrotowych - według ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia, na dzień powstania szkody;

4) dla mienia osób trzecich - według ceny zakupu lub kosztów naprawy na podstawie cen z dnia powstania szkody, zwiększonych o poniesione i udokumentowane koszty nakładów usługowych, bez uwzględnienia prowizji lub marży;

5) dla nakładów inwestycyjnych - według kosztów odbudowy zniszczonego lub naprawy uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia, nie więcej niż jego wartość rzeczywista;

6) dla metali i kamieni szlachetnych, półszlachetnych i pereł - według ceny ich zakupu lub kosztów związanych z obróbką;

7) dla papierów wartościowych - według notowań z dnia powstania szkody opublikowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych lub przez inne organizacje zajmujące się zawodowo ustalaniem cen takich papierów, bez uwzględnienia prowizji;

8) dla pozostałych wartości pieniężnych - według wartości nominalnej; dla zagranicznych znaków pieniężnych jest to równowartość w złotych według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody;

9) dla mienia pracowniczego - według wartości rzeczywistej.

2. Jeżeli suma ubezpieczenia dla danej grupy mienia wymienionej w umowie jest niższa o ponad 20% od jej wartości w dniu szkody (niedoublebezpieczenie), wysokość odszkodowania ulega zmniejszeniu w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia tego mienia pozostaje do jego wartości w dniu szkody (zasada proporcji). Niniejsza zasada odnosi się do każdej ubezpieczonej lokalizacji.

3. Zasady proporcji nie stosuje się, gdy mienie zostało ubezpieczone w systemie ubezpieczenia na sumy zmienne lub na pierwsze ryzyko.

4. O ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez PZM TU z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.

5. Wszelkie dokumenty dotyczące zaistniałej szkody przedłożone przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlegają weryfikacji przez PZM TU.

6. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:

1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej lub zabytkowej przedmiotu ubezpieczenia;

2) kosztów związanych z wszelkimi zmianami lub ulepszeniami dokonanymi w przedmiocie ubezpieczenia po zawarciu umowy;

3) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;

4) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń środowiska oraz rekultywację gruntów;

5) podatku od towarów i usług (VAT), o ile strony nie umówiły się inaczej.

7. W celu ustalenia przyczyny powstania oraz prawidłowej wysokości szkody, każda ze stron może na własny koszt powołać rzeczoznawcę. W przypadku rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony mogą powołać rzeczoznawcę - arbitra, który na podstawie przeprowadzonych

przez obie strony ekspertyz oraz własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię. Koszty związane z wydaniem opinii przez rzeczoznawcę - arbitra ponoszą po połowie obie strony.

8. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub naprawy.

9. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o procent udzielonej zniżki za zastosowanie dodatkowych zabezpieczeń, jeżeli z powodu niewłaściwej ich eksploatacji, nie zadziałały one w momencie zajścia zdarzenia, które spowodowało szkodę.

10. W przypadku ustalenia płatności składki za ubezpieczenie w ratach, PZM TU może potrącić z wypłacanego odszkodowania kwotę niezapłaconej, wymagalnej raty składki.

11. Kwota należnego odszkodowania podlega zmniejszeniu o kwotę franszyzy redukcyjnej ustalonej w umowie.

§ 14. WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową PZM TU wszczyna właściwe postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania oraz w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, powiadamia Ubezpieczającego i Ubezpieczonego o tym fakcie, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem.

2. Ponadto w tym terminie PZM TU, pisemnie lub w inny uzgodniony sposób, informuje Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZM TU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

3. PZM TU ma obowiązek udostępnić osobom, o których mowa w ust. 2, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności PZM TU lub wysokości odszkodowania.

4. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZM TU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZM TU.

5. PZM TU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy w wyniku dokonania własnych ustaleń, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

6. PZM TU obowiązane jest wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

7. Jeżeli wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZM TU albo wysokości odszkodowania nie jest możliwe, odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporna część odszkodowania zostanie wypłacona w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

8. W razie braku podstaw do wypłaty odszkodowania w całości lub w części, PZM TU poinformuje o tym pisemnie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w terminach określonych w ust. 6 bądź 7, podając okoliczności faktyczne i podstawę prawną odmowy wypłaty odszkodowania w całości lub w części oraz pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

9. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej ubezpieczeniach na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim

stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

10. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia ulega obniżeniu o wypłaconą kwotę, przy czym wypłata odszkodowań o łącznej wartości równej sumie ubezpieczenia powoduje rozwiązanie umowy ubezpieczenia.

11. Ubezpieczający za zgodą PZM TU oraz po opłaceniu dodatkowej składki może podwyższyć sumę ubezpieczenia do poprzedniej wysokości.

§ 15. ROSZCZENIA REGRESOWE

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez PZM TU, roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZM TU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli wypłacone odszkodowanie pokrywa tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń przed PZM TU.

2. Nie przechodzą na PZM TU roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

3. Zasady wynikające z ustępów poprzedzających stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony skutecznie zrzekł się roszczenia odszkodowawczego w stosunku do sprawcy szkody w całości lub w części, PZM TU może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części. Natomiast jeżeli fakt ten ujawniony zostanie już po wypłaceniu odszkodowania, PZM TU może żądać zwrotu całości lub części odszkodowania.

5. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązani są do udzielenia PZM TU wszelkich informacji, dostarczenia dokumentów oraz umożliwienia prowadzenia czynności niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.

§ 16. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony w związku z umową powinny być dokonywane na piśmie za pokwitowaniem przyjęcia lub wysłane listem poleconym. Strony zobowiązują się informować wzajemnie o zmianach ich siedziby (adresu).

2. Jeżeli strona zmieniła siedzibę (adres) i nie powiadomiła o tym drugiej strony przyjmuje się, że obowiązek zawiadomienia lub oświadczenia został wypełniony przez wysłanie pisma pod ostatni znany stronie adres. W takim wypadku strony uznają, że pismo wywiera skutki prawne po upływie 14 dni od daty jego wysłania, choćby nie dotarło do adresata.

3. Pisemne zawiadomienie o szkodzie Ubezpieczający lub Ubezpieczony może złożyć w każdej jednostce terenowej PZM TU.

4. W przypadku jakichkolwiek skarg lub zażaleń zgłaszanych przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy, można je zgłosić do Rzecznika Ubezpieczonych lub za pośrednictwem właściwej jednostki terenowej PZM TU do właściwej jednostki organizacyjnej centrali PZM TU, którą wskazuje jednostka terenowa, celem ich rozpatrzenia.

5. Właściwa jednostka organizacyjna centrali PZM TU jest zobowiązana w ciągu 30 dni od chwili otrzymania skargi lub zażalenia zająć stanowisko w sprawie.

6. Powództwo o roszczenia wynikające z umów zawartych na podstawie OWU można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy.

7. PZM TU zastrzega sobie prawo do żądania zwrotu faktycznie poniesionych kosztów związanych z dochodzeniem należności wynikających z umowy ubezpieczenia.

8. W sprawach nie uregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz innych stosownych aktów prawnych.

9. OWU zostały zatwierdzone przez Zarząd Polskiego Związku Motorowego Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group uchwałą nr 83/2007z dnia 6 listopada 2007 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 7 listopada 2007 roku.

Klaus Eberhart
Prezes Zarządu

Artur Borowiński
Wiceprezes Zarządu